

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 10P/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620200035
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslava Šúleková
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2020:4620200035.4

Uznesenie

Okresný súd Topoľčany, sudkyňou Mgr. Miroslavou Šúlekovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú: I. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., J. J. XXXX/XX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka W. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., J. J. XXXX/XX a otec L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., Dr. U. XXX, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d' u j e neodkladné opatrenie, ktorým až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej I. N. vedenej na tunajšom súde pod spisovou značkou 10P/2/2020 z v e r u j e maloletú I. N., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 7.1.2020 domáha zmeny úpravy rodičovských práv a povinností k mal. I. N. tak, že navrhuje, aby súd zveril maloletú, ktorá je doposiaľ právoplatným rozhodnutím súdu zverená od osobnej starostlivosti matky, do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal platením výživného sumou 200 eur mesačne.

2. Zároveň tým istým návrhom žiadal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zverí maloletú I. do osobnej starostlivosti otca do doby právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej, teda o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

3. Návrh otec zdôvodnil tým, že dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu a je rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti matky, pričom on má s dcérou rozhodnutím súdu upravený styk, ktorý sa realizuje v ešte širšom rozsahu, než je upravený súdom. Maloletá sa mu zverila, že matka sa mala na ňu pred týždňom oháňať s hrncom, silno ju chytila za ruku a vykrikovala jej, že je celá po otcovi. Matka maloletú často v prítomnosti kamarátok podceňuje, čo by oni vedeli dosvedčiť. Situácia vyvrcholila dňa 5.1.2020, keď matka mala na dcéru zavolať policajtov z dôvodu, že maloletá si večer, keď už matka spala, varila čaj a matku zobudila. K riešeniu situácie policajti privolali aj jeho a odporučili mu podať si návrh na zverenie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti. V nasledujúci deň ho kontaktovala polícia znovu a to z dôvodu, že matka sa dostavila na policajnú stanicu a domáhala sa návratu dieťaťa do domácnosti. On má zato, že matka o maloletú nejaví záujem, aj keď je doma, zamyká sa vo svojej izbe, kde sa modlí alebo telefonuje a nechce, aby ju dcéra rušila. Maloletej nevarí, často jej obedy objednáva, alebo nakúpi suroviny, z ktorých si varí dcéra sama. Takisto sa matka nezaujíma o výsledky maloletej v škole, všetky známky a oznamy v žiackej knižke jej podpisuje on. Dňa 7.1.2020 sa matka mala maloletej vyhrážať, že ju nechá vyhodiť zo školy z dôvodu, že maloletá sa k nej zle správa, hoci v skutočnosti je to naopak, je to matka, ktorá maloletej vulgárne nadáva a ich vzájomný vzťah nie je dobrý. Vzhľadom na uvedené má zato, že je ohrozený fyzický, psychický a sociálny vývin maloletej.

4. Uznesením sp. zn. 10P/2/2020 zo dňa 14.1.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 4.2.2020, súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol, pretože nezistil dôvody, ktoré by preukazovali naliehavosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania s tým, že vo veci samej je najskôr potrebné vykonať dokazovanie a to aj zisťovaním názoru samotnej maloletej I..

5. Vo veci sa uskutočnilo dňa 6.2.2020 pojednávanie, na ktorom súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov a mal. I., pojednávanie súd odročil na neurčito za účelom znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia.

6. Maloletá I. na pojednávaní uviedla, že jej vzťah s matkou nie je dobrý a zhoršil sa najmä odvtedy, čo s matkou odmietla chodiť na púte, matka, ktorá pred tromi rokmi začala viac chodiť do kostola, nútila k tomu aj ju, čím jej vieru zhnusila a ich vzťah sa už úplne pokazil, keď matka na ňu dňa 5.1.2020 zavolala policajtov. Nevie sa s tým zmieriť, nechápe, ako jej to matka, ktorá ju ľúbi, mohla spraviť. Odvtedy býva väčšinou u otca, kde chce bývať aj naďalej. V poslednom období sa správanie matky voči nej síce zlepšilo, ale ona jej neverí, že je to úprimné, skôr sa matka snaží preto, že sa vedie toto konanie. Počas celého výsluchu maloletá plakala, pôsobila vystresovaným dojmom a utrápene.

7. Matka na pojednávaní vo svojej výpovedi potvrdila, že zavolala políciu na dcéru z dôvodu, že rušila nočný pokoj, nenútila ju však chodiť do kostola a na púte, mali s dcérou pekný vzťah, ale odkedy sa otec vrátil z väzby, maloletú manipuluje, učí ju klamať a dcéra je pod jeho vplyvom, čo sa prejavuje aj na jej správaní. Keď sa vráti od otca, kričí na ňu, že jej dala otca do basy, trieska dverami.

8. Otec na pojednávaní uviedol, že pokiaľ by to nebolo želanie dcéry, on by návrh nepodával už aj s poukazom na to, že I. bude na budúci rok plnoletá a teda môže si robiť čo chce, ale rešpektuje jej rozhodnutie.

9. Dňa 10.2.2020 podal otec na tunajšom súde návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha zverenia maloletej do osobnej starostlivosti do doby právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Návrh zdôvodnil tým, že po pojednávaní konanom dňa 6.2.2020 mu maloletá poslala nahrávku, na ktorej je zachytené, ako sa jej matka vyhráza, že na ňu aj na neho podá trestné oznámenie. Toto sa malo diať po návrate zo súdu a pokračovalo to opäť od 5,00 hod. ráno. On sa obáva o dcéru, bojí sa, čo sa môže stať a myslí si, že v domácnosti matky je vážne ohrozený fyzický, psychický a sociálny vývin maloletej, preto je nútený opäť podať predmetný návrh.

10. Súd sa oboznámil s aktuálnym návrhom otca a dôkazmi doteraz vykonanými vo veci samej, ako aj s obsahom pripojených spisov a zistil, že mal. I. N. bola rozsudkom sp. zn. 3NcP/78/2003 zo dňa 16.10.2003 zverená do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platením výživného, ktorého výška bola naposledy upravená rozsudkom sp. zn. 9P/11/2019 zo dňa 16.4.2019, právoplatného dňa 14.5.2019 na sumu 250 eur mesačne s účinnosťou od 16.1.2019. Uvedeným rozsudkom súd upravil tiež styk otca s maloletou tak, že bude oprávnený stretávať sa s ňou každý párný týždeň od soboty od 8,00 hod. do nedele do 18,00 hod. Konanie v časti o návrhu otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti súd uvedeným rozsudkom zastavil, pretože v tejto časti vzal otec svoj návrh späť.

11. Trestným rozkazom sp. zn. 2T/40/2018 zo dňa 28.5.2018, právoplatným dňa 31.5.2018 bol otec ako obžalovaný uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák., ktorého sa dopustil v období od roku 2003 do 4.12.2017 voči poškodenej W. N. tým spôsobom, že takmer denne vyvolával hádky, počas ktorých poškodenej vulgárne nadával, vyhrážal sa jej zabitím, chcel ju udrieť, čo u poškodenej vzbudilo obavy z naplnenia vyhrážok a strach o svoj život a život dcéry - mal. I.. Za uvedený trestný čin uložil súd otcovi trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka.

12. Z obsahu trestného spisu sp. zn. 2T/40/2018 súd zistil, že otec sa v priebehu trestného konania nachádzal vo výkone väzby, do ktorej ho vzal tunajší súd z dôvodu obavy, že by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, pričom väzba trvala od 4.12.2017 do 9.4.2018.

13. K rozhodnutiu o prvom návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia si súd vyžiadaval správu od kolízneho opatrovníka, ktorý v správe zo dňa 10.1.2020 uviedol, že otec sa na ich úrad dostavil dňa 7.1.2020 aj s mal. I., požiadal o pomoc pri spísaní návrhu na súd, uviedol tie skutočnosti, ktoré

sú obsiahnuté v jeho návrhu. Maloletá uviedla, že k matke sa vrátiť nechce, pretože matka máva údajne časté zmeny nálad, ona jej vyčítanie a reakcie zle znáša. Dňa 9.1.2020 bol vykonaný pohovor s matkou maloletej, ktorá tvrdenia otca poprela, so zmenou zverenia maloletej nesúhlasí a postoj maloletej považuje za dôsledok manipulácie otca, od ktorého sa maloletá vracia podráždená, ju ignoruje, prípadne sa voči nej správa vulgárne. Matka potvrdila, že v súčasnosti je jej vzťah s maloletou problematický, s maloletou naďalej žijú v jednej domácnosti a s dcérou sa dohodli, že pokiaľ by odišla bývať k otcovi, bude sa chodiť starať o svojho psa, ku ktorému má citový vzťah. Dňa 9.1.2020 podala matka na otca maloletej na políciu trestné oznámenie za vyhrážanie a manipuláciu.

14. Kolízny opatrovník vykonal dňa 10.1.2020 šetrenie pomerov v domácnosti otca, ktorý býva v jednoizbovom nájomnom byte, kde má maloletá vytvorené vhodné podmienky pre vývin a rast. Otec pri sociálnom šetrení uviedol, že maloletá je uňho od 4.1.2020 a k matke sa vrátila len na jeden deň dňa 7.1.2020 kvôli psovi, od 9.1.2020 je späť uňho a mala si priniesť aj všetky svoje veci.

15. V prílohe zaslal kolízny opatrovník správu zo psychologickéj konzultácie vykonanej dňa 7.1.2020 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Topoľčanoch s maloletou I., z ktorej vyplýva, že I. pôsobila na začiatku konzultácie veľmi vážnym a plachým dojmom. Uvedomovala si dôvod toho, prečo prišla na RPPS a vedela tento dôvod aj pomenovať. Počas celej konzultácie sa nebála otvorene hovoriť o svojich pocitoch a emóciách. Uviedla, že momentálne by chcela bývať so svojim otcom. Ako dôvod uviedla to, že si so svojou matkou príliš nerozumie, že celý ich vzťah je naštrbený už dlho. Vyjadrila sa, že má svoju matku určitým spôsobom rada, no veľmi sa zmenila. Uviedla, že jej matka svoj voľný čas trávi modlením alebo telefonovaním s kamarátkami, či priateľom. Nezaujíma sa o to, aké má známky alebo ako sa jej darí v škole. Vyjadrila sa, že sa spolu vôbec otvorene nerozprávajú o problémoch ani o tom, čo ju zaujíma. Najčastejšie sa rozprávajú o kostole alebo o jej priateľovi A. I. na konzultácii ďalej uviedla, že jej matka ju veľmi často ponižuje. Stalo sa to aj pred jej kamarátkami, stále jej hovorí, že nič neupratuje, že jej nepomáha, pričom I. uvádza, že veľmi často doma varí, žehlí a robí všetky práce. Taktiež sa vyjadrila, že matka na ňu veľmi často zvyšuje hlas a vulgárne jej nadáva. Uviedla, že pre svoju matku nikdy nebude dosť dobrá. Stále ju kontroluje, napomína a neustále ju podceňuje. Vyjadrila sa, že mala viac kamarátok, no matka od nej všetky odohnala práve častým a prehnaným kontrolovaním. Uviedla, že matku úplne pohltila viera. Neuvedomuje si svoje správanie a hlavne si neuvedomuje to, že ju viera zaujíma viac ako jej vlastná rodina. Uviedla, že definitívne rozhodnutie, že chce ísť otcovi umocnil fakt, že na ňu matka zavolała políciu. Povedala, že v ten večer veľmi veľa plakala, pretože sama nedokázala pochopiť, prečo na ňu vlastná matka zavolała policajtov. Vyjadrila sa, že sa cítila veľmi zle a nebolo jej to vôbec príjemné, že doteraz tie emócie z toho večera sama v sebe spracováva. Vyjadrila sa, že vie, že sa u otca nemusí báť žiadneho napadnutia, pretože ako uviedla na konzultácii, jej matka ju fyzicky napadla viackrát. Taktiež uviedla, že má matka podľa nej psychické problémy, hovorí, že má niekedy pocit, akoby v sebe mala jej matka dve osoby. Má obavu sa s ňou otvorene porozprávať o tom, že by chcela ísť k otcovi, pretože má strach z toho, ako zareaguje. Uviedla, že už nikdy nechce zažiť nič podobné. Nechce a naozaj sa bojí toho, že by na ňu matka znovu zavolała políciu. Nechce, aby ju neustále niekto ponižoval, alebo podceňoval a kontroloval. Uviedla, že jediné, čo momentálne chce, je mať klud, ktorý by mala u svojho otca. Vyjadrila sa, že je pre ňu otec oporou, môže sa na neho spoľahnúť a vedia sa rozprávať o problémoch, ale aj o čomkoľvek. Ďalej sa vyjadrila, že otec má na ňu oveľa viac času ako matka a hlavne tento čas netrávi na mobilnom telefóne a ani v kostole. Uviedla, že sama bola veriacca a chodila do kostola, no matka jej to doslova zhnusila tým, že ju nútila do kostola chodiť. U otca by momentálne našla to, čo jej chýba u matky a to je porozumenie a podpora.

16. V závere správy z psychologickéj konzultácie sa uvádza, že: môžeme konštatovať, že maloletá I. nemá problém vyjadriť sa k tomu, ako si predstavuje svoje fungovanie s rodičmi. Bolo na nej vidieť, že situácia ju skutočne trápi a mrzí ju, že to zašlo až sem. No uvedomuje si, že u otca by jej bolo momentálne najlepšie, pretože by sa vedela sústrediť aj na školu a celkovo by u otca našla väčšiu pohodu. Je dôležité, aby maloletá I. pociťovala bezpečie, aby vedela, že sa môže kedykoľvek obrátiť na svojich blízkych. Je potrebné aby cítila, že je ľúbená, aby si uvedomovala, že sa má na koho spoľahnúť a zároveň je potrebné, aby vedela, že sa má vždy kam vrátiť. Preto by bolo vhodné, aby bývala so svojim otcom, nakoľko u neho tieto pocity prežíva. Je dôležité aby vyrastala v prostredí, ktoré je pre ňu bezpečné a bolo tak vhodné pre jej zdravý psychický vývin.

17. Podľa § 324 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 324 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

Podľa § 360 ods. 1, 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

Podľa § 365 ods. 1, 2 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

Podľa § 367 ods. 1 - 4 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa Ústavného súdu (Uznesenie Ústavného súdu SR z 23. januára 2013, sp. zn. IV. ÚS 46/2013) účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môžu byť kedykoľvek na návrh zrušené. Ústavný súd aj s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva akceptuje, že pri rozhodovaní o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom je potrebné prihliadať aj na preferencie samotného dieťaťa, ktoré získavajú na váhe s jeho zvyšujúcim sa vekom. V tejto súvislosti však nemožno obchádzať ani samotný pozitívny záväzok štátu, v rámci ktorého je povinný urobiť všetko, čo je od neho možné rozumne požadovať pri súčasnom dosiahnutí spravodlivej rovnováhy medzi dotknutými záujmami dieťaťa a jeho oboch rodičov (pozri napr. rozhodnutie ESLP vo veci Nuutinen proti Fínsku, rozsudok z 27. júna 2000, bod 129).

18. Súd po oboznámení s návrhom otca a po doteraz vykonanom dokazovaní vo veci samej, najmä s prihliadnutím na výpoveď maloletej I., dospel k záveru, že aktuálny návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, pretože z výpovede maloletej a matky vyplýva, že ich vzťah nie je dobrý, maloletá veľmi zle znáša matkin postoj k nej, keď sa k nej striedavo správa ako milujúca matka a potom zase až nepriateľsky, tým, že na ňu zavolala políciu a vyhráža sa jej, že na ňu podá trestné oznámenie. I. bola na pojednávaní veľmi vážna, smutná, počas celého výsluchu plakala, pôsobila veľmi utrápene a vystresovane a vzbudzovala dojem, že zo strany matky necíti ozajstnú lásku a že väčší pokoj v súčasnosti nachádza u otca.

19. Súd je názoru, že v súčasnosti je prvoradé najmä, aby sa maloletá I. upokojila, aby nepokračovali napäté situácie, ku ktorým opakovane dochádza medzi ňou a matkou a preto v záujme maloletej, jej riadneho psychického a fyzického vývinu, návrhu otca vyhovel a rozhodol, že až do právoplatného

skončenia konania vo veci samej, ktoré ešte bude určitý čas trvať, keďže je nariadené znalecké dokazovanie, zveruje maloletú do osobnej starostlivosti otca.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre, v troch vyhotoveniach. Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (musí v ňom byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí v ňom byť uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto uznesenie je vykonateľné jeho vyhotovením (§ 367 ods. 3 CMP).